

Till kommunfullmäktige i Sätters kommun
organisationsnummer 212 000 - 2247

Revisionsberättelse för år 2019

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag. Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Kommunens resultat för året uppgår till 11 162 tkr, vilket är 5 786 tkr högre än förra året. Årets resultat avviker positivt med 5 941 tkr mot budget. I budget 2019 fastslår fullmäktige fyra finansiella mål varav tre mål uppnås. Fullmäktige har även för året beslutat om sex verksamhetsmål. I årsredovisningen bedöms tre mål uppnås och tre går inte att följa upp. I redovisningen av målen saknar revisorerna kommunstyrelsens samlade bedömning om kommunen uppnått målen för god ekonomisk hushållning.

Vi bedömer sammantaget att styrelse och nämnder i Sätters kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt. Vi kan dock inte bedöma resultatet av verksamhetsmålen då det saknas statistik för att bedöma målpuppfyllelsen för tre av sex mål.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelse och nämnder samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Vi tillstyrker att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2019.

Dagney Hansson

Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Torbjörn Gunnarsson

Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Anders Johansson

Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Lars Gabrielsson

Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Marie Richaud

Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Till revisionsberättelsen hör bilagorna:

Revisorernas redogörelse (1)

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna i bolagen (2)

Säters kommuns revisorer

2020-04-16

Verksamhetsredogörelse 2019

1. Inledning

Under verksamhetsåret 2019 har Säters kommuns revisorer granskat den verksamhet som bedrivs inom kommunstyrelsens, nämndernas och de gemensamma nämndernas verksamheter.

Utgångspunkten för granskningarna har varit att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskningarna ligger till grund för revisorernas särskilda uttalande huruvida ansvarsfrihet tillstyrks eller ej.

Ur revisionsgruppen har fullmäktige valt lekmanrevisorer i kommunens bolag samt revisor i Räddningstjänsten Dala Mitt. Lekmanrevisorerna och revisorer i kommunalförbunden har, inom ramen för den samordnade revisionen, informerat övriga i revisionsgruppen om verksamheten och viktigare iakttagelser i bolagen och kommunalförbunden.

Revisionsledamöter för granskning av 2019 års verksamhet har varit:

Dagney Hansson, ordförande
Torbjörn Gunnarsson, vice ordförande
Anders Johansson
Lars Gabrielsson
Marie Richaud

Kommunrevisionen utförs på kommunfullmäktiges uppdrag av förtroendevalda revisorer inom ramen för kommunallagen, gällande reglemente och god revisionsred. Följande huvudmoment ingår:

1. Förvaltningsrevision som granskar verksamhetens ändamålsenlighet och måluppfyllelse inom fastställda ekonomiska ramar. Här ingår också uppföljning och utvärdering av verksamhetens organisation med administrativa föreskrifter vad gäller delegation av beslut och rutiner för övergripande kontroll och rapportering.
2. Granskning av årsredovisning, delårsrapport, löpande redovisning, kassaförvaltning samt intern kontroll.

För fullgörande av revisionen har vi biträtts av KPMG.

2. Revisorernas förvaltning

Revisorerna har under året haft åtta sammanträden. Vid dessa förs minnesanteckningar. Vid sammanträdena har överläggningar förts med företrädare för kommunstyrelse, nämnder och fullmäktige.

Årets resultat uppgår till + 103 000 kr.

2.1. Fortbildning och nätverk

Revisorerna deltar fortlöpande i de erfarenhetsutbildningar som anordnas för att hålla sig informerad om utvecklingen inom den kommunala revisionen. Under 2019 har vi deltagit på utbildning i God revisionsred och två nätverksträffar för förtroendevalda revisorer.

Revisorerna har under året deltagit vid en träff med kommunrevisorer från södra Dalarna och norra Västmanland för att diskutera samverkan i revisionsarbetet.

2.2. Grundläggande årlig granskning

Kommunallagen (KL 12 kap 1 §) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Möten har genomförts med kommunstyrelsens presidium, barn- och utbildningsnämnden, socialnämnden, kulturnämnden, samhällsbyggnadsnämnden samt miljö- och byggnämnden.

Vid våra möten har vi haft givande samtal som, tillsammans med de skriftliga svaren och övrig dokumentation, gett revisorerna en bra information om verksamheten samt svar på ställda frågor.

3. Fördjupade granskningsprojekt

Revisorerna har genomfört en väsentlighets- och riskanalys och med stöd av den valt ut och genomfört följande granskningar under 2019. Rapporterna har översänts till granskad styrelse och/eller nämnd. Fullmäktige har fått rapporterna för kännedom löpande under året. Nedan är en sammanfattning av vad som framkommit vid granskningarna.

3.1. Granskning av delårsbokslut 2019

Kommunrevisorerna har genomfört granskning av delårsrapport för 2019. Revisionsrapporten "Översiktlig granskning delårsrapport 2019-08-31".

Vid vår granskning har vi särskilt iakttagit att utfallet för perioden januari tom augusti 2019 uppgår till +25,9 mkr, att jämföra med +12,1 mkr per augusti föregående år, dvs. en skillnad på +13,8 mkr. Det förbättrade resultatet beror på en uppskrivning av placerade pensionsmedel med 9,4 mkr enligt ny kommunal redovisningslag.

Enligt prognos för helår 2019 beräknas resultatet till +14,9 mkr vilket innebär en positiv budgetavvikelse med +9,6 mkr. Även här förklaras det förbättrade utfallet av uppskrivningen av placerade pensionsmedel. Nettokostnaderna beräknas i prognosen bli 2,7 mkr högre än budget. Skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas bli i nivå med budget.

Fullmäktige har fattat beslut om fyra finansiella mål som enligt de ekonomiska riktlinjerna i kommunen är viktiga för att bedöma god ekonomisk hushållning. Ett av de fyra målen bedöms inte kunna uppnås 2019.

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra målområden/strategiska mål (verksamhetsmål) för Sätters kommun; "Bostäder", "Arbetsstillfällen", "Skola" och "Miljö". I delårsrapporten saknas prognos på utfall avseende de strategiska målen. Vi kan därmed inte utifrån avrapporteringen i delårsrapporten utläsa huruvida resultatet är förenligt med de strategiska mål som fullmäktige fastställt.

Revisorerna samlade bedömning är att resultatet i delårsrapporten delvis är förenligt med de finansiella mål fullmäktige fastslagit. Avseende fullmäktiges övergripande verksamhetsmål har vi på grund av avsaknad av uppföljning av målen inte kunnat göra en bedömning vid delårstidpunkten varför vi avstår från att uttala oss om måluppfyllelsen.

3.2. Granskning av kommunens styrning och kontroll av näringslivsarbetet

Kommunen har en viktig roll att skapa förutsättningar för ett gott företagsklimat. I Sätters kommun ligger ansvaret för näringslivsfrågorna på Kommunstyrelsen. Huvuddelen av det praktiska arbetet sker inom näringslivsenheten genom uppdraget att arrangera mötesplatser för företag samt erbjuda rådgivning och aktiviteter. Granskningen har syftat till att bedöma om kommunstyrelsens styrning och uppföljning av näringslivsarbetet är ändamålsenlig.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns ett aktivt näringslivsarbete men att det finns brister i styrning och uppföljning av verksamheten för att säkerställa att dessa leder

till ett bra företagsklimat. Det genomförs många aktiviteter men saknas övergripande mål att följa upp arbetet mot för att säkerställa att aktiviteterna ger effekt för företagsklimatet.

Att skapa ett gott företagsklimat är dock ett arbete där flera kommunala verksamheters arbete och attityder spelar roll för hur bra företagsklimatet upplevs av medborgare och företag. Detta genom att näringslivsfrågorna ligger nära exempelvis arbetet inom samhällsbyggnad, skolverksamheten genom t.ex. prao samt utbildnings- och arbetsmarknadsfrågor. Den här granskningen har dock endast omfattat det arbete som genomförs inom näringslivsenheten.

Det mål som kommunfullmäktige beslutade 2014 och som fortfarande gäller ger ingen politisk viljeriktning för näringslivsfrågorna och fungerar inte som styrsignal för arbetet.

Att lyfta företags- och näringslivsfrågor i övergripande måldokument har ett betydande signalvärde och visar medborgare och företag att dessa frågor är prioriterade i styrningen av kommunen. Det är även viktigt att ha en formaliserad dialog både mellan tjänstemän och politiker men även mellan kommunen och näringslivet. Detta har saknats under de senaste fyra åren men nu finns både ett nytt företagsråd sedan 2018 samt en näringslivsberedning som startade 2019.

Intervjupersonerna har i många avseenden varit medvetna om de brister som finns och kommunstyrelsen har fattat ett flertal beslut den senaste tiden där åtgärder är påbörjade. Dessa beslut gäller bland annat kommunövergripande strategiska mål, målkedja, näringslivsplan samt förändringsarbete för företagsärenden. Det gäller därmed för kommunstyrelsen att säkerställa att det arbete som kvarstår för att förbättra styrning och uppföljning av näringslivsarbetet verkställs och kontinuerligt följs upp.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Verkställa framtagandet av en näringslivsplan.
- Säkerställa att de strategiska målen som gäller från 2020 följer beslutad målkedja för att kunna följas upp på ett tillräckligt sätt.
- Säkerställa att budget för näringslivsarbetet samspelar med ambitionsnivån för näringslivsarbetet och det strategiska målet.
- Säkerställa att de aktiviteter som genomförs i näringslivsarbetet är efterfrågade av företagen samt leder till ett förbättrat företagsklimat.

3.3. Uppföljning av tidigare granskning av gemensamma lönenämnden

Tillsammans med Falu kommuns revisorer har revisorerna följt upp granskningen av nämnden för löne- och pensionsadministration från år 2018. Syftet med uppföljningen är att studera och bedöma de åtgärder som vidtagits med anledning av revisionens rekommendationer i revisionsrapporten från år 2018.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att nämnden har genomfört åtgärder på lång och kort sikt för att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt och med tillräcklig intern kontroll. Det finns dock brister i dokumentationen av planeringen av intern kontroll. Det finns också förbättringar att göra avseende vilket avtryck nämnden gör i t.ex. årsplan och årsredovisning. Nämnden finns inte ens omnämnd i tabellen för driframar i årsplan med budget.

Nämnden omnämns heller inte på Falu kommuns hemsida bland de andra nämnderna. Flera av nämndens protokoll saknas också på kommunens hemsida.

En stor del av bristerna i verksamheten vid granskningen år 2018 berodde på det nya lönesystemet HR plus. Nämnden har under 2019 beslutat att byta ut HR plus mot Personec P och att bytet ska ske under 2020. Eftersom bytet inte har genomförts ännu har vi inte kunnat granska effekterna av det.

Vår bedömning av HR plus funktion år 2019 är att det fortfarande är behäftat med brister men att felen är något färre än år 2018. Dessutom har personalen på löneenheten lagt ned mycket tid på att lära sig parera systemets fel och att utarbeta rutiner för detta.

En annan del av nämndens verksamhet som kritiserades år 2018 var nämndens styrning och administrativa rutiner. Det är vår bedömning att nämnden väsentligt förbättrat sina administrativa rutiner kring möten och dokumentation av protokoll etc.

Vi kan konstatera att nämndens internkontrollplan för år 2019 saknat uppgifter om till vem uppföljningen ska rapporteras, när rapporteringen ska ske och en dokumenterad genomförd riskbedömning.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi:

- Nämnden ska följa tillämpningsanvisningarna för intern kontroll avseende dokumentationen av planeringen.
- Nämnden bör tydliggöra budget och utfall samt utöka förvaltningsberättelsen i delårsrapporten, årsredovisning och årsplan.

3.4. Samgranskning Dalarna – Vårdkedjan för personer med psykisk funktionsnedsättning

KPMG har granskat ändamålsenlighet och effektivitet i vårdkedjan för personer med psykisk funktionsnedsättning som är i behov av insatser från såväl kommun som region. Syftet har varit att bedöma om samverkan i vårdkedjan för målgruppen planeras, styrs, genomförs, utvärderas och förbättras på ett tillfredsställande sätt.

Granskningen har visat att det finns överenskommelser och riktlinjer för vad respektive huvudman ansvarar för. Det finns däremot brister i hur dessa överenskommelser tillämpas samt hur uppföljning av samverkan sker. Uppföljning ligger inte heller till grund för verksamhetsutveckling och förbättringar av vården och samverkan för målgruppen, i tillräcklig utsträckning. Vi ser behov av en fungerande uppföljning och kraftfulla åtgärder för att komma till rätta med bristerna.

Långa väntetider till öppenvård psykiatri leder till att kommunen får ett större vårdansvar än vad kommunens insatser ska tillgodose med svårigheter att tillhandahålla det stöd som individen har behov av. När individen har psykisk funktionsnedsättning och samtidigt andra svårigheter, exempelvis missbruk, demens, somatiska sjukdomar eller är äldre finns ytterligare hinder för att säkerställa att individen får den vård och omsorg som de är i behov av. De organisatoriska hindren i samverkan med andra aktörer leder till att ansvaret blir otydligt och den vård och de insatser som finns inte är tillräckliga eller samordnas inte på ett effektivt sätt utifrån individens behov.

Vår bedömning är att det uppstår brister i det praktiska genomförandet av såväl kommunens insatser till personer med psykisk funktionsnedsättning som i regionens vårdinsatser från öppenvård och slutenvård på grund av bristande samverkan mellan parterna. Det är särskilt allvarligt då det är en sårbar grupp som är i stort behov av fungerande insatser för att uppnå skäliga levnadsbetingelser.

Vår bedömning är att SIP inte används för det ändamål som avses enligt 2 kap. 7 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL och 16 kap. 4 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL. Det praktiska genomförandet av SIP:ar försvåras även av att regionen och kommunen har olika verksamhetssystem och olika rutiner för hur SIP ska dokumenteras. Det leder dels till slöseri med resurser men också en osäkerhet kring hanteringen av SIP:ar.

Att överenskommelser och rutiner både inom organisationerna och i samverkan följs är angeläget för att säkerställa vårdkedjan för denna målgrupp. Det skulle även behövas en större flexibilitet som ger utrymme för individuella lösningar då behoven ser mycket olika ut för individerna.

Vår samlade bedömning är att vårdkedjan för personer med psykisk funktionsnedsättning inte är fullt ut ändamålsenlig och effektiv. Det dagliga samarbetet fungerar oftast men samverkan försvåras när kommunens begränsade verksamheter möter regionens bristande resurser, vilket leder till att enskilda inte får de vårdinsatser de kan behöva. Det finns relativt tydliga mål och överenskommelser men uppföljningen av resultatet av samverkan saknas till stora delar.

Mot bakgrund av genomförd granskning rekommenderar vi socialnämnden att:

- Tillsammans med regionen säkerställa att de överenskommelser som finns för samverkan tillämpas i praktiken
- Tillsammans med regionen säkerställa att uppföljning av samverkan sker och att resultaten tas tillvara i förbättringsarbetet
- Tillsammans med regionen säkerställa att Samordnad individuellt plan, SIP, används på ett systematiskt sätt för att individens behov av stöd ska vara samordnat och leda mot individens mål
- Säkerställa att SIP dokumenteras och finns tillgängliga för samtliga parter samt individen. Dessa bör även vara sökbara så att de kan följas upp och revideras utifrån individernas behov.
- Säkerställa att lagen följs avseende kallelse till SIP i samband med att patienter skrivs ut från slutenvården
- Påtala avvikelser till regionen när inte kallelse till SIP sker i samband med att patienter skrivs ut från slutenvården

3.5. Granskning av styrning och ledning av arbetsgivarfrågor

KPMG har på uppdrag av kommuns revisorer genomfört en granskning av kommunens rutiner kring arbetsgivarfrågor. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att kommunen till stor del har ändamålsenliga rutiner gällande styrning och ledning av arbetsgivarfrågor.

Bedömningen grundar sig på följande:

Det finns styrdokument och riktlinjer avseende arbetsgivarfrågor i tillräcklig omfattning. Med några undantag är dokumenten antagna under senaste åren och bedöms vara aktuella. Däremot saknas strategiska mål inom personalområdet.

Styrdokumentet reglerar ansvar och roller på ett tydligt sätt. Efterlevnaden av dokumenten säkerställs till viss del genom information på bl.a. Chefsforum och kompletterande informationsinsatser från HR-avdelningen.

Delegationsbestämmelserna kring personalfrågor är tydliga och att den samlade återrapportering som görs av HR-avdelningen säkerställer att alla nyanställningar återrapporteras. Däremot bedömer vi att det finns brister gällande återrapportering av övriga delegationsbeslut avseende personalfrågor då vi endast har identifierat ett fåtal återrapporteringar under 2018 och 2019.

Det finns styrdokument och det bedrivs ett arbete för att minska sjukfrånvaron. Den minskning som har skett under 2018 avser den långa sjukfrånvaron medan den korta sjukfrånvaron fortsätter öka vilket visar på att vidtagna åtgärder inte fullt ut har gett resultat.

Det görs inga regelbundna medarbetarundersökningar i kommunen. Riktade undersökningar genomförs på de arbetsplatser där problem föreligger.

Policys och riktlinjer för det systematiska arbetsmiljöarbetet finns i tillräcklig omfattning.

Det finns tillräckliga rutiner för uppföljning av sjukfrånvaro och arbetsmiljö och de återrapporteras till den politiska nivån. Däremot kan vi inte se att det har fattats specifika beslut från kommunstyrelsen eller personalutskottet utifrån rapporteringen under 2018 eller 2019.

Det finns rutiner för att säkerställa att det inte inrättas nya tjänster som inte ryms i budgeten.

Utifrån vår bedömning och slutsats rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- Överväga att ta fram strategiska mål inom personalområdet.
- Kontroller av efterlevnad av styrdokument bör ske löpande inom den årliga internkontrollplanen och inte bara vid misstanke om bristande efterlevnad.
- Säkerställa att det införs rutiner för att säkerställa att samtliga delegationsbeslut inom personalområdet återrapporteras.
- Överväga ytterligare åtgärder i syfte att minska sjukfrånvaron.

3.6. Granskning av bygglov

Enligt plan- och bygglagens bestämmelser ska ärenden om lov, förhandsbesked och anmälan handläggas skyndsamt. Den som söker bygglov ska få besked av kommunen inom tio veckor från det att en komplett ansökan har lämnats in. Tidsfristen gör att det ställs särskilda krav på byggnadsnämndens effektivitet i planering och handläggning. Kommunrevisorerna bedömer att det finns en risk att lagens krav inte uppfylls.

Mot bakgrunden ovan har KPMG i uppdrag av revisorerna översiktligt granskat kommunens rutiner kring bygglovshantering. Syftet med granskningen var att konstatera om miljö- och byggnämnden har en ändamålsenlig verksamhet avseende bygglov.

Vår sammanfattade bedömning utifrån granskningens syfte är att miljö- och byggnämnden i huvudsak har en ändamålsenlig verksamhet avseende bygglov men att det finns brister i målformulering, uppföljning av mål, statistik, utformning av rutiner för handläggning av bygglov, kvalitetsarbete för delegationsbeslut, mätning av kundnöjdhet och tillhandhållande av e-tjänster.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi miljö- och byggnämnden att:

- Förbättra målformuleringen i verksamhetsplanen för byggenheten.
- Följa upp målen i verksamhetsplanen.
- Förbättra funktionen på byggenhetens systemstöd så att den tillåter statistikuttag på ett enkelt sätt.
- Överväga behovet av att utforma skriftliga rutiner för handläggning av bygglov.
- Förbättra kvalitetsarbetet avseende delegationsbeslut.
- Överväga mätning av kundnöjdhet i syfte att förbättra service.
- Överväga nyttan av att tillhandahålla e-tjänster.

3.7. Granskning av planering av framtida fastighetsstruktur

De förtroendevalda revisorerna i Sätters kommun och lekmanarevisorerna i Säterbostäder AB har genomfört en översiktlig granskning av kommunens planering av framtida fastighetsstruktur. Syftet med granskningen var att bedöma om det finns en gemensam strategi för fastighetsstrukturen i kommunen och det kommunala bostadsbolaget.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns en gemensam strategi för fastighetsstrukturen i kommunen och det kommunala bostadsbolaget genom bostadsplanen och lokalplanen. Däremot finns det problem att lösa avseende skuldsättningen och egenfinansieringen. Det kan också finnas anledning att se över de ekonomiska målen för Säterbostäder AB.

Kommunen har ett behov av verksamhetslokaler och bostäder som inte kommer att tillfredsställas med nuvarande produktionstakt.

Det finns en strategi för finansiering av nyproduktion men som tjänstemännen själva har konstaterat så behöver man vidta åtgärder för att nå nuvarande egenfinansieringsmål.

Vi kan också konstatera att ägardirektivets soliditets- och avkastningsmål för Säterbostäder riskerar att bli ouppnåeliga om inte ambitionsnivån sänks eller egenfinansieringen stärks eller att båda dessa åtgärder genomförs. Redan idag misslyckas bolaget med att nå avkastningsmålet.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi kommunstyrelsen att

- Lösa problemen med skuldsättning och egenfinansiering som en ökad nyproduktion av bostäder och verksamhetslokaler kommer att medföra.
- Överväga att revidera de ekonomiska målen för Säterbostäder AB.

Mot bakgrund av vår granskning rekommenderar vi Säterbostäder AB att:

- Upprätta kalkyler där det framgår hur olika scenarier påverkar bolagets långsiktiga förutsättningar.

3.8. Granskning årsredovisning 2019

Kommunrevisorerna har genomfört granskning av bokslut och årsredovisning 2019.

Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat (2 §). Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande (1 §).

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi har i granskningen inte funnit några väsentliga felaktigheter i årsredovisningen. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed.

Kommunens resultat för året uppgår till 11 162 tkr, vilket är 5 941 tkr högre än budget. Orsaken till årets överskott är att de finansiella intäkterna och tillskottet från kommunens pensionsmedelsförvaltning har ökat jämfört med budget vilket ger en skillnad i finansnetto om 9 664 tkr mellan budgeterat och faktiskt utfall. Vår bedömning är att kommunen kommer att klara balanskravet för helåret.

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att 3 av de 4 av fullmäktige fastställda finansiella målen har uppnåtts 2019.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att 3 av de 6 av fullmäktige beslutade inriktningsmålen är uppfyllda. För 3 av målen saknas statistik för att kunna bedöma måluppfyllnaden.

Utifrån granskningen lämnas följande rekommendationer:

Innehåll i årsredovisningen

Vi rekommenderar att kommunen fortsätter anpassa årsredovisningen efter de förändringar som nya kommunala bokförings- och redovisningslagen och RKR (Rådet för kommunal redovisning) rekommendationer innebär för kommunen.

Redovisningsprinciper

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen säkerställer att årsredovisningen avlämnas i tid till fullmäktige och revisorerna i enlighet med 11 kap. 20§ KL.

Då det har kommit en ny lag, kommunal bokförings- och redovisningslag, och nya rekommendationer från RKR rekommenderar vi att kommunen går igenom sina redovisningsprinciper till årsredovisningen och till kommande delårsrapporter för att säkerställa kommunen följer nya lagen och rekommendationer och att de principer de använder finns med i kommande delårsrapport och årsredovisning.

Vi rekommenderar att kommunen ser över vilken typ av leasingavtal kommunen har, operationell eller finansiell.

Verksamhetsmål

Vi rekommenderar att kommunen ser över sina verksamhetsmål så att de är mätbara och möjliga att följa upp på ett tydligt sätt.

4. Lekmannarevision

Lekmannarevisorerna har tillsammans med biträden granskat bolagen och lämnat granskningsrapporter. Under året har de förtroendevalda revisorerna i Sätters kommun och lekmannarevisorerna i Säterbostäder AB har genomfört en översiktlig granskning av kommunens planering av framtida fastighetsstruktur. En sammanfattning av granskningsresultatet finns i avsnittet ovan.

Till
Kommunstyrelsen

För kännedom
Kommunfullmäktige

Utlåtande avseende granskning av bokslut och årsredovisning 2019

Kommunens revisorer har genomfört en översiktlig granskning av bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2019. Kommunens revisorer ska enligt 12 kap KL¹ bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Granskningsresultatet framgår av bifogad granskningsrapport som utarbetats av KPMG.

I revisionsrapporten som bifogas framgår följande rekommendationer:

Innehåll i årsredovisningen

Vi rekommenderar att kommunen fortsätter anpassa årsredovisningen efter de förändringar som nya kommunala bokförings- och redovisningslagen och RKR (Rådet för kommunal redovisning) rekommendationer innebär för kommunen.

Redovisningsprinciper

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen säkerställer att årsredovisningen avlämnas i tid till fullmäktige och revisorerna i enlighet med 11 kap. 20§ KL.

Då det har kommit en ny lag, kommunal bokförings- och redovisningslag, och nya rekommendationer från RKR rekommenderar vi att kommunen går igenom sina redovisningsprinciper till årsredovisningen och till kommande delårsrapporter för att säkerställa kommunen följer nya lagen och rekommendationer och att de principer de använder finns med i kommande delårsrapport och årsredovisning.

Vi rekommenderar att kommunen ser över vilken typ av leasingavtal kommunen har, operationell eller finansiell.

Verksamhetsmål

Vi rekommenderar att kommunen ser över sina verksamhetsmål så att de är mätbara och möjliga att följa upp på ett tydligt sätt.

Vi bedömer att årsredovisningen i allt väsentligt upprättats har i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed.

---

¹ Kommunallag (2017:725)

Kommunrevisionen överlämnar rapporten till kommunstyrelsen för beaktande och önskar svar senast den 30 september 2020 på vilka åtgärder styrelsen har för avsikt att vidta med anledning av granskningen och de rekommendationer som lämnas i rapporten.

För kommunrevisionen i Säters kommun

Dagney Hansson
Ordförande

Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Till årsstämman i Säterbostäder AB
organisationsnummer 55 65 15 - 8713

Till fullmäktige i Säters kommun

Granskningsrapport för år 2019

Vi, av fullmäktige i Säters kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat bolagets verksamhet.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder lekmannarevisorerna.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsordning i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Lekmannarevisorerna i Säterbostäder AB har tillsammans med de förtroendevalda revisorerna i Säters kommun under år 2019 genomfört en översiktlig granskning av kommunens planering av framtida fastighetsstruktur. Syftet med granskningen var att bedöma om det finns en gemensam strategi för fastighetsstrukturen i kommunen och det kommunala bostadsbolaget.

Vår sammanfattande bedömning utifrån granskningens syfte är att det finns en gemensam strategi för fastighetsstrukturen i kommunen och bostadsbolaget genom bostadsplanen och lokalplanen. Däremot finns det problem att lösa avseende skuldsättningen och egenfinansieringen. Det kan också finnas anledning att se över de ekonomiska målen för Säterbostäder AB.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Säter den 7 april 2020.

Torbjörn Gunnarsson

Av fullmäktige i Sätters kommun utsedd lekmanarevisor
Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Marie Richaud

Av fullmäktige i Sätters kommun utsedd lekmanarevisor
Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Till årsstämman i AB
organisationsnummer 55 64 01 – 4933

Till fullmäktige i Sätters kommun

Granskningsrapport för år 2019

Vi, av fullmäktige i Sätters kommun utsedda lekmannarevisorer, har granskat bolagets verksamhet.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder lekmannarevisorerna.

Styrelse och VD ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande bolagsordning, ägardirektiv och beslut samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Lekmannarevisorerna ansvarar för att granska verksamhet och intern kontroll samt pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och av års/bolagsstämman fastställda ägardirektiv.

Vi bedömer sammantaget att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Vi bedömer att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig.

Säter den 7 april 2020

Torbjörn Gunnarsson
Av fullmäktige i Sätters kommun utsedd lekmannarevisor
Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Marie Richaud
Av fullmäktige i Sätters kommun utsedd lekmannarevisor
Godkännande och underskrift har bekräftats per e-post

Granskning av bokslut och årsredovisning per 2019-12-31

Sätters kommun

2020-04-16

Innehåll

Sammanfattning

Rekommendationer

Inledning

Förvaltningsberättelsen

Redovisningsprinciper

Mål för god ekonomisk hushållning

Finansiella mål

Verksamhetsmål

Balanskrav

Resultaträkning

Balansräkning

Kassaflödesanalys

Driftredovisning

Investeringsredovisning

Sammanställd räkenskaper

Sammanfattning

På uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sätters kommun har KPMG granskat kommunens årsredovisning för räkenskapsåret 2019. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen 12 kap bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorerna ska pröva om räkenskaperna är rättvisande. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Årsredovisningen

Vi har granskat årsredovisningen och vi har inte funnit några väsentliga felaktigheter i denna. Årsredovisningen har i allt väsentligt upprättats i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed.

Resultat och prognos

Kommunens resultat för året uppgår till 11 162 tkr, vilket är 5 786 tkr högre än förra året. Årets resultat avviker positivt med 5 941 tkr mot budget.

Orsaken till årets överskott är att de finansiella intäkterna och tillskottet från kommunens pensionsmedelsförvaltning har ökat jämfört med budget vilket ger en skillnad i finansnetto om 9 664 tkr mellan budgeterat och faktiskt utfall.

Vår bedömning är att kommunen kommer att klara balanskravet för helåret.

Underlag för revisorernas bedömning utifrån fullmäktiges mål

Enligt bestämmelser i kommunallagen (KL) ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen för den ekonomiska förvaltningen.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att 3 av de 4 av fullmäktige fastställda finansiella målen har uppnåtts 2019.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att 3 av de 6 av fullmäktige beslutade inriktningsmålen ej är uppfyllda. För 3 av målen saknas statistik för att kunna bedöma måloppfyllnaden.

Falun 2020-04-16

Jenny Barksjö Forslund
Auktoriserad revisor

Karin Helin-Lindkvist
Certifierad kommunal revisor

Rekommendationer

Innehåll i årsredovisningen

Vi rekommenderar att kommunen fortsätter anpassa årsredovisningen efter de förändringar som nya kommunala bokförings- och redovisningslagen och RKR (Rådet för kommunal redovisning) rekommendationer innebär för kommunen.

Redovisningsprinciper

Vi rekommenderar att kommunstyrelsen säkerställer att årsredovisningen avlämnas i tid till fullmäktige och revisorerna i enlighet med 11 kap. 20§ KL.

Då det har kommit en ny lag, kommunal bokförings- och redovisningslag, och nya rekommendationer från RKR rekommenderar vi att kommunen går igenom sina redovisningsprinciper till årsredovisningen och till kommande delårsrapporter för att säkerställa kommunen följer nya lagen och rekommendationer och att de principer de använder finns med i kommande delårsrapport och årsredovisning.

Vi rekommenderar att kommunen ser över vilken typ av leasingavtal kommunen har, operationell eller finansiell.

Verksamhetsmål

Vi rekommenderar att kommunen ser över sina verksamhetsmål så att de är mätbara och möjliga att följa upp på ett tydligt sätt.

Inledning

Bakgrund

Vi har av Sätters kommuns revisorer fått i uppdrag att granska årsredovisningen för perioden 2019-01-01—2019-12-31. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2019. Vårt uppdrag är att granska årsredovisningen för att ge revisorerna underlag för sin bedömning och ett tillräckligt underlag för revisionsberättelsen.

Syftet med granskningen är att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner.

Lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) (LKBR), började gälla från och med 1 januari 2019.

Syfte och revisionsfråga

Revisorerna ska enligt KL pröva om räkenskaperna är rättvisande samt bedöma om resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat om.

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning och god redovisningssed i kommuner och regioner
- Resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat, som är av betydelse för god ekonomisk hushållning

Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av utlåtandet till Kommunfullmäktige. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas årsredovisningen.

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionssed i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR (Sveriges kommuner och regioner) och Skyrev (Sveriges kommunala yrkesrevisorer). Det innebär att vi genomfört en granskning för att bedöma om årsredovisningen innehåller väsentliga felaktigheter.

Granskningen syftar till att översiktligt bedöma om:

- Årsredovisningen redogör för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut
- Räkenskaperna innehåller några väsentliga felaktigheter
- Resultatet i årsbokslutet är förenligt med de mål Kommunfullmäktige beslutat.

Inledning

Avgränsning

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av god revisionsred i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKR och Skyrev. Detta innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Det innebär att vi inte uttalar oss över årsredovisningen så som vi gjort om dessa krav varit uppfyllda.

Granskningen av årsredovisningen omfattar:

- Förvaltningsberättelse
- Resultaträkningen
- Balansräkningen
- Kassaflödesanalysen
- Noter
- Drift- och investeringsredovisning
- Sammanställd räkenskaper

Granskningen har skett utifrån väsentlighet och risk. Vi har därför granskat ett urval av underlag utifrån en väsentlighets- och riskbedömning.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i årsredovisningen och vår granskning ingår inte primärt att granska den interna kontrollen över kommunens kostnader och intäkter.

Granskningen har inte som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

Granskningen har omfattat bokslutet och årsredovisningen för år 2019. Vi har granskat sådan information som är av finansiell natur och som har direkt koppling till den finansiella redovisningen i årsredovisningen i syfte att inhämta tillräckliga revisionsbevis på motsvarande som för granskning av de finansiella delarna i årsredovisningen. Vår granskning innebär att vi tar stickprov på de finansiella uppgifterna och att informationen i förvaltningsberättelsen är förenlig med de finansiella delarna, det vill säga vi granskar inte alla siffror i årsredovisningen.

Vad gäller avsättning och ansvarsförbindelse avseende pensionsåtagandet har vi förlitat oss på de uppgifter kommunen har erhållit från pensionsadministratören KPA/Skandia. Vi har i vår granskning inte gjort någon aktuariell granskning.

Inledning

Revisionskriterier och metod

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer:

- Kommunallag (KL) och lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR)
- God redovisningssed, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning (RKR)
- Interna regelverk och instruktioner
- Kommunfullmäktigebeslut

Vi har bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av kommunfullmäktige beslutade målen för ekonomi och verksamhet som är av betydelse för god ekonomisk hushållning.

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive årsredovisningen
- Intervjuer med berörda tjänstemän
- Analys av nyckeltal för verksamhet och ekonomi i den omfattning som krävs för att bedöma om resultatet är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen
- Stickprovvis granskat specifikationerna till årsbokslutet med tillhörande underlag för avstämning och verifiering av väsentliga balansposter i den omfattning som krävs som underlag för bedömning av fullmäktiges finansiella mål
- Översiktlig analys av resultaträkningen

Granskning har skett av bilagor och specifikationer till årsredovisningen.

Vi har även bedömt kommunens ekonomiska ställning och utveckling, efterlevnad av balanskravet och om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat om.

Vidare har vi också inom ramen för granskningen av årsredovisningen bedömt att uppdragen från kommunfullmäktige är fullgjorda.

Ansvarig nämnd

Granskningen avser kommunstyrelsens årsredovisning.

Rapporten har faktakontrollerats av ekonomiavdelningen.

Förvaltningsberättelsen

Enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning 4 kap 1 § ska årsredovisningen innehålla

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- balansräkning
- kassaflödesanalys
- noter
- driftredovisning
- investeringsredovisning
- sammanställda räkenskaper ska ingå i årsredovisningen om sådan upprättas enligt 12 kap 2 §.

Förvaltningsberättelsen ska innehålla:

- Utveckling av verksamheten (LKBR 11:1)
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomiska ställning (LKBR 11:2)
- Händelser av väsentlig betydelse (LKBR 11:3)
- Förväntad utveckling (LKBR 11:4)
- Väsentliga personalförhållanden (LKBR 11:5)
- Andra förhållanden av betydelse för styrning och uppföljning (LKBR 11:7)

- God ekonomisk hushållning (LKBR 11:8)
- Ekonomisk ställning (LKBR 11:9)
- Balanskravsresultat (LKBR 11:10), om negativt balanskravsresultat gäller LKBR 11:11
- Den kommunala koncernen (LKBR 11:12)

Sådana upplysningar som anges ovan ska även omfattas av sådan kommunal verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer, dvs kommunalt koncernföretag (LKBR 2:5).

I RKR:s rekommendation R15 Förvaltningsberättelsen står det tydligt att det ska framgå vilket sammanhållet avsnitt i årsredovisningen som utgör förvaltningsberättelsen. Vidare står det att förvaltningsberättelsen ska presenteras i omedelbar anslutning till resultat-, balansräkning och kassaflödesanalys. Förvaltningsberättelsen ska innehålla följande huvudrubriker:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling

Förvaltningsberättelsen

Ytterligare huvudrubriker, utöver de ovan nämnda, och underrubriker kan läggas till.

Under varje rubrik lämnas, om annat inte anges i rekommendationen, upplysningar om den kommunala koncernen och kommunen. Beskrivningarna bör utgå från ett övergripande koncernperspektiv under varje rubrik och därefter kommunen och andra eventuella väsentliga koncernföretag.

Vi har granskat att:

- Det tydligt framgår vad som är förvaltningsberättelse
- Förvaltningsberättelsen presenteras före men i omedelbar anslutning till resultaträkning, balansräkningen och kassaflödesanalys.
- Förvaltningsberättelsen följer LKBR
- Förvaltningsberättelsen följer RKR R15 Förvaltningsberättelse
- Under varje huvudrubrik lämnas upplysningar om både den kommunala koncernen och kommunen, om inget annat angivits i RKR R15.

Kommentar

Efter genomförd granskning bedömer vi att årsredovisningen i huvudsak omfattar den information som krävs enligt lagen om kommunal bokföring och redovisning och RKR R15 Förvaltningsberättelse.

Redovisningsprinciper

Från den 1 januari 2019 började den nya lagen, lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) att gälla. Det innebar bland annat nya redovisningsprinciper och viss förflyttning från rekommendationer till lagtext samt nya värderingsregler.

I årsredovisningen anges under avsnittet "Redovisningsprinciper" att redovisningen skett enligt god kommunal redovisningssed med vilket avses i överensstämmelse med LKBR och RKR:s rekommendationer.

I vår granskning har vi stickprovsvis granskat om detta påstående stämmer via intervjuer med redovisningspersonal samt översiktlig avstämning av kommunens årsredovisning mot Rådet för kommunal redovisning gällande rekommendationer.

Kommentar

Vår bedömning utifrån väsentlighetsprincipen är att kommunen i huvudsak efterlever RKR:s rekommendationer.

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom sådana juridiska personer som avses i KL 10 kap. 2-6 §§ (hel- och delägda kommunala bolag, stiftelser och föreningar).

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

Lagstiftaren ställer krav på att mål och riktlinjer av betydelse för god ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv ska upprättas. Dessa mål ska följas upp och kommenteras i samband med upprättandet av årsredovisning och delårsrapport.

Vi har granskat om:

- kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- kommunen uppfyllt de av fullmäktige fattade verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning
- det vid avvikelser finns en beskrivning av åtgärdsförslag.
- målen för god ekonomisk hushållning även inkluderar de kommunala koncernföretagen.

Kommentarer

Kommuner och regioner ska för verksamheten ange mål och riktlinjer som har betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Finansiella mål

Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige beslutade målen inte har uppfyllts eftersom kommunens resultatmål inte är uppfyllt.

Verksamhetsmål

Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige beslutade inriktningsmålen inte har uppfyllts eftersom statistik som ligger till grund för att kunna bedöma uppgifterna saknas

Finansiella mål

Mål fastställda av fullmäktige	Måltal	Utfall	Vår bedömning
Resultatet ska överstiga 2 % av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, på justerat resultat	2,0%	1,9%	Målet är inte uppnått
60% av investeringarna ska vara självfinansierade, räknat på en rullande 4-års period	minst 60%	72%	Målet är uppnått
Kommunen skuldsättning ska maximalt uppgå till 75 % av Kommuninvests limit.	max 123 tkr/invånare	92,2 tkr	Målet är uppnått
9,3 mkr ska disponeras ur pensionsmedelsförvaltningen för att finansiera kostnader för intjänad pensionsrätt.	9,3 mkr	9,3 mkr	Målet är uppnått

Kommentar

Vår sammanfattande bedömning är att de av fullmäktige beslutade målen inte fullt ut har uppnåtts eftersom resultatmålet ej är uppnått, om än med liten marginal.

I likhet med tidigare år beskrivs målet som uppfyllt i årsredovisningen utifrån motiveringen att årets investeringar förutspås hamna på budgetnivå. Det är på det sättet kommunen mätt måluppfyllelse historiskt. Önskvärt är ett tydliggörande av hur det finansiella målet ska följas upp.

Då kommunens investeringsbudget för kommande år är relativt stor, ser vi en risk för att målen kring självfinansiering av investeringar samt skuldsättning kommer utmanas framgent.

Verksamhetsmål

#	Mål	Måluppfyllelse
1	Bostäder, utbudet av bostäder ska öka med 200 under mandatperioden.	Årsredovisningen innehåller en beskrivning av vilka bostäder som byggs eller planeras att byggas. Kommunen bedömer att målet uppfylls.
2	I snitt 7 nya företag /1 000 invånare skall varje år under mandatperioden.	Statistik för antalet nya företag 2019 saknas
3	Antalet sysselsatta, dagbefolkningen skall öka med i snitt 40/år under mandatperioden.	Statistik för antalet sysselsatta saknas för 2019
4	Sätters kommun skall tillhöra de femtio bästa kommunerna i Sverige i SKL:s öppna jämförelser av grundskolan.	Kommunen når sina uppsatta mål i Åk 3 men ej i Åk 9. Statistik saknas för Åk 6.
5	Alla enheter/förvaltningar ska ha egna mätbara miljömål som stödjer något eller några av miljö kvalitetsmålen.	Miljömålen är implementerade i nämndplanerna för 2020. Målet bedöms vara uppfyllt.
6	Ett fullständigt förslag för införande av källsortering av organiskt avfall inkl. finansiering ska finnas färdigt för beslut.	Målet är uppfyllt.

Kommentar

Kommunen bedömer att tre av målen är uppfyllda medan övriga tre mål saknar statistik för att kunna utvärderas. Till viss del finns det uppgifter för att läsaren av rapporten ska kunna göra en egen bedömning av hur kommunen kommit fram till redovisade avstämningar.

Vår bedömning är att det är oklart om de av fullmäktige beslutade målen har uppnåtts för 2019.

Balanskrav

En kommun ska enligt kommunallagen göra en avstämning av balanskravet och detta ska redovisas i förvaltningsberättelsen. Ett balanskravsunderskott ska regleras senast tre år efter att det har konstaterats i årsredovisningen. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur en reglering ska ske. För att inte tid ska gå förlorad bör åtgärder sättas in så fort som möjligt. Enligt prop. 2003/04:105 bör det åtminstone översiktligt i årsredovisningen framgå vilka åtgärder som krävs för att uppnå balanskravet.

Från och med 2013 har kommuner och kommunalförbund möjlighet att använda sig av de nya reglerna om resultatutjämningsreserv, RUR. Denna reserv kan sedan användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel, under förutsättning att årets resultat efter balanskravsjusteringar är negativt. RUR är frivillig att tillämpa, de kommuner och regioner som tänker göra det måste besluta om hur reserven ska hanteras. Detta ska framgå av de riktlinjer för god ekonomisk hushållning som fullmäktige ska besluta om.

Vi har granskat att:

- Kommunen uppfyller balanskravet
- Det vid eventuellt negativt resultat framgår när och på vilket sätt kommunen avser att reglera detta
- Det framgår hur eventuellt tidigare års negativa resultat har reglerats
- Skälen till att inte reglera ett eventuellt negativt resultat framgår, i de fall fullmäktige beslutat om att sådan reglering inte ska ske

Balanskravsutredning kommun	2019	2018
Årets resultat enligt resultaträkningen	11162	5376
- Samtliga realisationsvinster	-1160	-1141
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet		
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet		
`-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-3183	
<hr/>		
`-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper		
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	6819	4235

Kommentar

Kommunen redovisar en avstämning av balanskravet enligt kommunallagen i förvaltningsberättelsen. I årsredovisningen framgår det att kommunens balanskravsresultat uppgår till 6,8 mkr.

Det finns inget balanskravsresultat att återställa från tidigare år.

Vår bedömning är att kommunen uppfyller balanskravet.

Resultaträkning

Belopp i Mkr	2019-12-31	Budget 2019	2018-12-31	Prognos 2019
Verksamhetens nettokostnader	-660,1	-656,2	-643,7	-658,9
<i>Förändring i %, jmf med föregående år</i>	2,5		2,1	
Skatteintäkter och statsbidrag	661,8	661,6	641,8	661,8
<i>Förändring i %, jmf med föregående år</i>	3,1		1,3	
Finansnetto (inkl. pensionsförvaltning)	9,5	-0,2	7,2	12,0
Årets resultat	11,2	5,2	5,4	14,9
Nettokostnader inkl. finansnetto i relation till skatteintäkter och bidrag %	98,3	99,2	99,2	97,8
Mål (2%) utifrån skatteintäkter och statsbidrag (ej justerat resultat)	13,2	13,2	12,8	13,2

Enligt LKBR 5:1 ska resultaträkningen redovisa samtliga intäkter och kostnader under räkenskapsåret.

Vi har granskat att:

- Resultaträkningen är uppställd enligt LKBR
- Resultaträkningen i allt väsentligt redovisar årets externa intäkter och kostnader
- Noter finns i tillräcklig omfattning och utgör specifikationer av resultaträkningens poster samt möjliggör avstämning mot balanskravet
- Resultaträkningen inte påverkas av väsentliga fel i periodisering

Kommentar

Årets resultat avviker positivt med +6,0 mkr mot budget och negativt med -3,7 mkr mot prognos.

Exklusive pensionsförvaltningen är motsvarande avvikelse +1,3 mkr mot budget och -0,2 mkr mot prognos.

Vi har granskat resultaträkningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

Balansräkning

	2019-12-31	2018-12-31
Balansomslutning	804,0	741,6
Redovisat eget kapital	445,5	433,6
Eget kapital inkl. ansvarsförpliktelse	213,9	196,7
<i>Redovisad soliditet</i>	55%	58%
<i>Soliditet med hänsyn till ansvarsförpliktelse</i>	27%	27%
Omsättningstillgångar	273,1	238,8
Långfristiga skulder och Avsättningar	221,1	180,2
Kortfristiga skulder	137,4	127,9
<i>Balanslikviditet</i>	199%	187%

Enligt LKBR 6:1 ska balansräkningen redovisa kommunens samtliga tillgångar, avsättningar och skulder samt eget kapital på dagen för räkenskapsårets utgång (balansdagen). Ställda pantar och ansvarsförbindelser ska tas upp inom linjen.

Vi har granskat att:

- Balansräkningen är uppställd enligt LKBR
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Upptagna tillgångar, avsättningar och skulder i allt väsentligt existerar, tillhör kommunen och är fullständigt redovisade samt inte påverkas av väsentliga periodiseringsfel
- Tillgångar, avsättningar och skulder har i all väsentlighet värderats enligt principerna i LKBR
- Föregående års utgående balanser har överförts rätt som årets ingående balanser
- Specifikationer och underlag till utgående balanser finns i tillräcklig omfattning
- Årets resultat enligt balansräkning överensstämmer med resultaträkningen

Kommentar

Balansomslutningen har ökat med ca 62 mkr. Bland tillgångarna är det främst kassa och bank samt mark, byggnader och tekniska anläggningar som har ökat.

Vi har granskat balansräkningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

Kassaflödesanalys

I kassaflödesanalysen ska kommunens in- och utbetalningar under räkenskapsåret redovisas enligt LKBR kap 8 1§.

Kassaflödesanalys beskriver hur verksamhet och investeringar finansierats och hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning.

Enligt RKR:s rekommendation R13 Kassaflödesanalys ska räkenskapsårets kassaflöden i kassaflödesanalysen hänföras till följande sektorer:

- löpande verksamhet
- Investeringsverksamhet
- finansieringsverksamhet, och i förekommande fall
- bidrag till infrastruktur

Vi har granskat att:

- Kassaflödesanalysen uppfyller kraven i LKBR
- Följer RKR R13 Kassaflödesanalys
- Noter finns i tillräcklig omfattning
- Kassaflödesanalysens innehåll överensstämmer med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen
- Kassaflödesanalys har upprättats för både kommunen och koncernen

Sammanställning kassaflödesanalys	2019-12-31	2018-12-31
Löpande verksamheten	60,5	37,4
Investeringsverksamheten	-56,6	-68,9
Finansieringsverksamheten	40,4	43,2
Periodens kassaflöde	44,3	11,7
Likvida medel vid årets början	17,2	5,5
Likvida medel vid årets slut	61,5	17,2

Kommentar

Årets kassaflöde är positivt med 44,3 mkr och kommunens likvida medel uppgår vid årets slut till 61,5 mkr.

Kassaflödet från löpande verksamhet uppgår till 60,5 mkr, årets investeringar har belastat likviditeten med -56,6 mkr och nettofinansieringen har påverkat kassaflödet med 40,4 mkr.

Vi har granskat kassaflödesanalysen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

Driftredovisning

Enligt LKBR 10:1 ska driftredovisningen innehålla en redovisning av hur utfallet förhåller sig till den budget som har fastställts för den löpande verksamheten.

En förändring mot tidigare år är att driftredovisningen har flyttats från förvaltningsberättelsen till egen del i årsredovisningen. Enligt RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämma av mot fullmäktiges budget.

Nämnd/styrelse kkr	Intäkter		Kostnader		Netto	Budgetavvikelse		
	2019	Budget 2019	2019	Budget 2019		Intäkter	Kostnader	Netto
Kulturnämnden (KN)	2 048	1 680	17 479	17 118	15 431	368	-361	7
Revisionen (Rev)	0	0	842	945	842	0	103	103
Barn- och utbildningsnämnd (BUN)	37 719	39 368	312 931	310 418	275 212	-1 649	-2 513	-4 162
Socialnämnden (SOC)	42 084	35 352	292 070	285 301	249 986	6 732	-6 769	-37
Samhällsbyggnadsnämnd (SBN)	83 204	82 742	126 267	122 279	43 063	462	-3 988	-3 526
Miljö- och byggnämnden (MBN)	3 156	3 500	6 001	6 726	2 844	-344	726	382
VA- renhållning (VA)	37 814	38 388	37 033	38 388	-781	-574	1 355	781
Överförmyndare (ÖFM)	-150	529	836	1 517	986	-679	681	2
Räddningstjänst (RDM)	0	0	11 183	10 000	11 183	0	-1 183	-1 183
Upphandlingscenter (UHC)	0	0	1 014	1 059	1 014	0	45	45
Kommunstyrelsen (KS)	14 330	12 360	67 666	69 184	53 336	1 970	1 519	3 488
Pensionsutbetalningar	0	0	18 192	16 848	18 192	0	-1 344	-1 344
S:a nämnder /styr	220 206	213 919	891 512	879 783	671 306	6 287	-11 729	-5 442

Vi har granskat att:

- Budgeterade och redovisade intäkter och kostnader redovisas i sammanfattning
- Redovisade intäkter och kostnader överförs riktigt från bokföringen
- Samma periodiseringsprinciper gäller för både budget och redovisning
- Jämförelse görs med tidigare år
- Driftredovisningen är analyserad i förhållande till ekonomi och fastställda mål
- Driftredovisningen redovisas som egen del i årsredovisningen

Kommentar

Driftredovisningen ingår i årsredovisningen i enlighet med rekommendationer. Vi har granskat drifträknningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

Investeringsredovisning

Nämnd/styrelse	Budget 2020	2019	2018
Kommunstyrelseförvaltningen	6 100	-3 003	8 994
Kulturnämnden	260	574	864
Barn- och utbildningsnämnden	2 300	2 120	1 808
Socialnämnden	500	590	485
SBN VA/Renhållningsenheten	14 400	19 802	16 407
Samhällsbyggnadsnämnd	50 150	32 054	40 313
IT-enheten	4 180	5 152	2 391
Summa	77 890	57 288	71 262

Enligt LKBR 10:2 ska investeringsredovisningen innehålla en samlad redovisning av kommunens eller regionens investeringsverksamhet.

En förändring mot tidigare år är att investeringsredovisningen har flyttats från förvaltningsberättelsen till egen del i årsredovisningen. Enligt RKR:s rekommendation R14 Drift- och investeringsredovisning ska utformningen av utfall kunna stämmas av mot fullmäktiges budget och plan för investeringsverksamheten. Vidare står det att fleråriga pågående, och under året avslutade, investeringar ska kunna stämmas av samt att den även ska omfatta kommunala koncernföretags investeringar som fullmäktige tagit ställning till.

Vi har granskat att:

- Investeringsredovisningen visar kommunens totala investeringsverksamhet
- Investeringsredovisningen är uppställd enligt god redovisningssed
- Beloppen i investeringsredovisningen överensstämmer med bokföring
- Posterna i investeringsredovisningen är överförda till balansräkning och kassaflödesanalys
- Jämförelse med tidigare år görs
- Avvikelser i förhållande till budget och prognos har analyserats och kommenterats
- Investeringsredovisningen redovisas som egen del i årsredovisningen.

Kommentar

Investeringsredovisning ingår i årsredovisningen i enlighet med LKBR och RKR:s rekommendation. Vi har granskat investeringsredovisningen och har inte funnit några väsentliga felaktigheter.

Enligt rekommendationen, som inte behöver tillämpas förrän år 2020, framgår att fleråriga pågående och under året avslutade projekt ska kunna stämmas av mot beslutade eller beräknade totalutgifter.

Av sammanställningen framgår vilka större pågående projekt som fanns per bokslutsdag, men inte vilka projekt som är fleråriga och vilka som avslutats år 2019.

Vi rekommenderar att kommunen kompletterar med information enligt rekommendationen till 2020.

Sammanställda räkenskaper

Sammanställda räkenskaper för en kommunal koncern avser enligt LKBR 12:1 en sammanställning av kommunens eller regionens och de kommunala koncernföretagens resultaträkningar, balansräkningar och kassaflödesanalyser samt noter.

Vi har granskat att:

- Den sammanställda räkenskapen är uppställd enligt RKR R16 Sammanställda räkenskaper
- Samtliga kommunala koncernföretag i kommunkoncernen har inkluderats
- Konsolidering har skett av de kommunala koncernföretag i vilka kommunen har ett betydande inflytande, är av särskild ekonomisk betydelse eller är av särskild betydelse för kommunens verksamhet.
- Proportionell konsolideringsmetod och förvärvsmetod har tillämpats vid konsolideringen
- Beloppen överensstämmer med de sammanställda räkenskaperna och de ingående bolagens redovisningar
- Eliminering av interna poster i allt väsentligt har skett
- Det finns kassaflödesanalys och noter för sammanställda räkenskaper

Kommentar

De sammanställda räkenskaperna innehåller förutom primärkommunen följande kommunala koncernföretag som redovisas i årsredovisningens koncernstruktur: Säterbostäder AB och dess dotterbolag Sätters kommuns Fastighets AB samt Säterbostäder Bladet AB.

Vi har inte utfört den legala revisionen av dessa bolag, utan enbart tagit del av inskickat material från bolagen i form av signerade balans- och resultaträkningar.

Konsolidering har skett enligt proportionell konsolideringsmetod, vilket innebär att belopp som inkluderats i den sammanställda redovisningens resultat- och balansräkning motsvarar ägd andel i företaget.

Det har enligt erhållen rapport inte skett någon förändring av redovisningsprinciper inom dotterföretagen under året.

Vi har inte funnit några avvikelser i vår översiktliga granskning avseende sammanställda räkenskaper.

kpmg.com/socialmedia

The information contained herein is of a general nature and is not intended to address the circumstances of any particular individual or entity. Although we endeavor to provide accurate and timely information, there can be no guarantee that such information is accurate as of the date it is received or that it will continue to be accurate in the future. No one should act on such information without appropriate professional advice after a thorough examination of the particular situation.

© 2020 KPMG AB, a Swedish limited liability company and a member firm of the KPMG network of independent member firms affiliated with KPMG International Cooperative (“KPMG International”), a Swiss entity. All rights reserved.

The KPMG name and logo are registered trademarks or trademarks of KPMG International.